

Oponentský posudek

Yeva Bartkiv: Teoretická reflexe vztahu dobového pařížského publika a umění:
Eugène Delacroix, Charles Baudelaire

Kolegyně Yeva Bartkiv předložila bakalářskou práci vybavenou všemi náležitostmi odborného textu, napsanou kultivovanou češtinou narušovanou jen občasnými pravopisnými či gramatickými chybami. Četbě vadí nevhodná práce s odstavci a oddělení indexů odkazujících na poznámky pod čarou mezerou od textu, čímž se vyskytují často odděleně od textu na samostatném řádku. Z práce je patrné, že téma autorku osobně zaujalo a že se mu intenzivně věnovala delší dobu. Přesto si troufám, zvláště vzhledem k tomu, jak jsem kolegyni Bartkiv poznal na seminářích, tvrdit, že její schopnosti a zápal mohly přinést lepší než dosažený výsledek. V posudku upozorním na podle mého soudu hlavní problém její bakalářské práce.

Yeva Bartkiv si pro bakalářskou práci vybrala téma, jež můžeme vzhledem k mezinárodní důležitosti prací obou zkoumaných umělců (včetně jejich teoretických výkonů), označit za světové. Volba takových témat pro bakalářskou práci je vždy doprovázena četnými složitostmi. Zmíním se o jediné, ale zásadní obtíži – jak účelně uchopit velké téma, jemuž je věnovaná rozsáhlá literatura, v bakalářském stupni studia, tedy na samém počátku akademického vývoje, v typu odborné práce, jejíž hlavní cíl netkví v originálním badatelském přínosu, nýbrž v ověření nabytých základních znalostí a vědomostí ve studovaném oboru. Jinak řečeno: Jak by měla vypadat bakalářská práce o takovém tématu, aby prokázala nabyté odborné znalosti a dovednosti a nezůstala vězet v jednoduchém převyprávění stanovisek rozebíraných autorů? Patříčně dostát tak složitému úkolu lze podle mého soudu jedině tím, že autor s mimořádnou pečlivostí promyslí, jak téma zúží, na jaký motiv se ze zkoumaných estetických úvah zaměří, takto maximálně zúženého tématu se bude po celou dobu psaní pevně držet a vymyslí vhodné otázky k rozboru a výkladu. Patříčné zúžení sledovaného tématu a položení vhodných otázek vytváří příslib (nikoli jistotu), že se bakalářská práce dostane do polohy, kdy bude s to opustit jednoduchá převyprávění složitých pramenů a prokáže autorské schopnosti a dovednosti napsat kvalitní odborný text. Jak si s velkým tématem poradila Yeva Bartkiv? V úvodu kolegyně Bartkiv popsala cíl své práce takto: „Ústředním cílem této bakalářské práce je tematizace vztahu pařížského publika a umění v 19. století /.../ z perspektivy neshody mezi původním záměrem a skutečným dopadem vzniku veřejných Salónů, jak na vystavující umělce, tak i na povahu umění jako takového. Na daný problém budeme nahlížet očima tehdejších představitelů kulturní scény, konkrétně salónního malíře Eugèna Delacroixe (1798–1863), kterého tento fenomén zasáhl jak z profesionálního, tak osobního hlediska, a také jeho blízkého přítele, básníka a uměleckého kritika Charlese Baudelaira (1821–1867), kterého otázka vztahu mezi širokou veřejností a uměním fascinovala a zároveň znepokojovala.“ V závěru práce autorka záměr upravila:

„Tato bakalářská práce měla za cíl prozkoumat vztah mezi pařížským salónním publikem a uměním v 19. století, se zaměřením na nesoulad mezi původními záměry Salónu, jak je naznačil Roman Prahel, a skutečnými dopady těchto veřejných výstav. Analýzou názorů dvou významných kulturních postav té doby, malíře Eugène Delacroix a básníka Charlese Baudelaira, jsme se snažili pochopit, jaký záměr mělo umění vůči publiku a zda tato recipientská obec byla schopna podléhat estetickým a psychologickým proměnám, které umění mělo přinést.“

Stanovený cíl či přesněji stanovené cíle práce (neboť je jich mnoho, navíc různého druhu a spadajících do různých oborů) jsou tak ambiciózní, že je nelze ve standardní bakalářské práci naplnit. Nenaplnila je ani předložená práce. Její těžiště tkví ve shrnutí vybraných názorů Delacroix a Baudelaira na výtvarné umění a poezii, uměleckou kritiku, různé sociální vrstvy recipientů umění a kýžený způsob recepce různých druhů umění. Rozebrat odděleně stanoviska obou umělců k uvedeným otázkám a vzájemně je porovnat je pro bakalářskou práci víc než dostačující. Pro její ještě úspěšnější vyznění by bylo užitečné ještě výraznější zúžení, klidně i na jediné z uvedených témat. Vždyť jen promyslet Baudelairovy a Delacroixovy představy o rozdílné recepci básnických a výtvarných děl je téma, jež už tím, že se dotýká celé plejády zajímavých estetických otázek, jako je naivnost, důsledky přeměny umění v umění pro umění pro jeho recepci, odlišnost recepce jazykových a výtvarných umění ad., přímo volá po podrobnějším uchopení, než jaké bylo provedeno. Takové zúžení by autorku přimělo číst rozebírané úvahy důkladněji a jistě by ji přivedlo (o tom jsem vzhledem k jejím schopnostem pevně přesvědčen) i k otázkám, s jejichž pomocí by z nich vytěžila více než jen prosté komparace či spíše pouhé paralely.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat velmi dobře nebo dobře podle průběhu obhajoby.

prof. Tomáš Hlobil
Přerov 24.8. 2024